

22.4.2 Verlichten

Ik weet niet om welke reden we vroeger ook wel eens zonder elektriciteit zaten. Maar er was altijd een **petroleumlamp (quinquet)** in huis. Eén. Dat betekende dat die avonden iedereen rond de tafel in de huiskamer zat. Soms om te lezen, maar meestal om gezelschapsspelletjes te doen. Altijd fijne momenten in de warme, gele gloed van de lamp. En ja, we moesten wat extra voorzichtig zijn om het ding niet om te stoten. Er zijn er ook waar een reflector op staat. Die zijn extra handig, maar vind je niet zo veel. Een kleiner model dat aan een beugel kan opgehangen worden heet een stormlantaarn. Je kan er dus ook mee naar buiten. Ze hingen zelfs bij stormweer op schepen en schuiten, evenveel om te zien als om gezien te worden. En eigenlijk zijn ze best ook wel decoratief. En niet duur.

Maar het meest voor de hand liggend zijn natuurlijk **kaarsen** (en theelichtjes). Wil je meer licht, dan gebruik je meer kaarsen. Zorg er voor dat ze goed vast in een stabiele houder staan. Plaats ze niet onder of in de buurt van brandbare spullen: gordijnen, boekenrek of -planken, leggers en schappen, zetels, schilderijen of wandtapijten. Ook voor kaarslicht kan een reflector handig zijn. Die kan je perfect zelf knippen uit een drankblikje. Het materiaal is dun, stevig, goed te snijden of knippen, en te plooiën. Kijk uit, want de randen zijn messcherp! Ook alcohol is zeer brandbaar, vooral als hij wat opgewarmd is. Je kan er mee flamberen. Kijk dus extra uit met sterke dranken als je een diner bij kaarslicht wil organiseren. Het is trouwens een fabeltje dat je het warm krijgt van het drinken van alcohol.

Het zou natuurlijk wel jammer zijn als je kaarsen en olielampen in huis haalt, en vergeet om ook voor een aansteker of lucifers te zorgen. Vroeger waren lucifers wel waardevoller dan nu. Ze werden na gebruik uitgeblazen. En bewaard! (Doe ze niet terug in hetzelfde doosje voor de kop afgekoeld is!) Als je opnieuw een vlammetje nodig had om een andere brander van het gasvuur, of een kaars aan te steken, dan nam je met een gebruikte lucifer vuur van een brandende vlam. Zonde om daarvoor telkens een nieuwe lucifer te verspillen.

Uiteraard heb je al een zaklamp in huis? En reserve batterijen? Of opgeladen batterijen. Het kan ook zonder batterij, als je zelf voor energie zorgt. Je knijpt de katjes in het donker...

Tegenwoordig zijn er modellen met een draaihendel die de geproduceerde energie ook een tijdje kunnen opslaan, zodat je tijdens het gebruik niet constant moet blijven knijpen. (Wordt het daarom een **knijpkat** genoemd? Philips gaf het die naam. Het geluid van de draaiende dynamo kan ook aan een snorrende kat doen denken.)

(Er zijn ook nog chemische lichtsticks die bv. ook onder water kunnen gebruikt worden. Soms ook als feestartikel.) Maar ik heb er geen idee van welk minder of meer gevaarlijk chemisch afval we hiermee verbruiken. Kies liever voor hernieuwbare of herbruikbare oplossingen in plaats van wegwerpmateriaal.)

♫ *Of krijg een lumineus idee. Of nodig een verlichte geest uit. (Geen despoot.) Het schijnt (!) dat zelfs een middel tegen hoofdpijn verlichting kan brengen.*

Voor handige knutselaars zijn er allicht ook generatoren te maken die met mensbediening stroom kunnen opwekken. Of het energierendement altijd nuttig is, rekening houdend met de energiekost voor de productie van het apparaat, is vaak zeer twijfelachtig of negatief. Maar wel een leuk idee. Zeker voor fitnesscentra.

Een gadget dat een leuke combinatie tussen kaarslicht en led-verlichting oplevert is de JOI lamp. De warmte die het theelichtje produceert wordt gebruikt om elektriciteit op te wekken. Die op haar beurt weer 8 LED-lampjes kan voeden. Handig hieraan is dat je de ledlampjes kan richten, zoals een bureaulamp. De lichtopbrengst is voldoende, maar veel minder stralend en schitterend dan de publiciteitsfoto's en filmpjes willen laten vermoeden. Het ding is eigenlijk ook veel te duur. Je kan beter zuinige ledlampen gebruiken voor verlichting. Maar het maakt je natuurlijk wel een beetje meer onafhankelijk van de levering van elektriciteit. In die zin toch een leuk , maar te duur hebbeding.

(Volgens hetzelfde principe is er ook een **Eco-fan** : ventilator om op de kachel warme lucht te verplaatsen.)

(Mocht je het via internet willen aankopen dan vind je buiten de Lage Landen (en Europa) gunstiger prijzen. Maar houd rekening met (naast de verzendingskosten) de douanekosten plus daarbij een administratiekost voor de invoer. Waardoor de duurdere inlandse vaak toch nog goedkoper zijn.)

♪ Hoogtevrees is eigenlijk dieptevrees. Bertus Ten Doeschot
♪ Dankzij het joggen vallen er voor het eerst in de geschiedenis nu mensen dood die
volkomen gezond zijn. Joel Rothman